

GŁÓWNY INSPEKTOR OCHRONY ŚRODOWISKA

RAPORT

**o funkcjonowaniu systemu gospodarki zużytym sprzętem elektrycznym
i elektronicznym w 2010 roku**

GŁÓWNY INSPEKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA

dr inż. Andrzej Jagustewicz

Warszawa, czerwiec 2011 r.

Jawls
Ats Wskm

**Opracowano w Departamencie Kontroli Rynku
Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska**

WYDZIAŁ OCHRONY ŚRODOWISKA
DEPARTAMENT KONTROLI RYNKU
GŁÓWNY INSPEKTORAT OCHRONY ŚRODOWISKA

Wstęp

Zgodnie z art. 15 ust. 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz. U. Nr 180, poz. 1495, z późn. zm.) Główny Inspektor Ochrony Środowiska sporządza i przekazuje ministrowi właściwemu do spraw środowiska, w terminie do dnia 30 czerwca roku następującego po roku, którego dotyczą dane, roczny raport o funkcjonowaniu systemu gospodarki ww. sprzętem.

Raport za 2010 rok jest już piątym Raportem obrazującym stan funkcjonowania gospodarki zużytym sprzętem sporządzonym przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska.

Zakres rocznego raportu został określony w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 10 sierpnia 2009 r. w sprawie bazy danych o sprzęcie i zużytym sprzęcie (Dz. U. Nr 132 poz. 1092). Zgodnie z § 4 ww. rozporządzenia raport obejmuje:

- 1) część opisową zawierającą:
  - a) informacje o ilości wpisanych i wykreślonych podmiotów z rejestru,
  - b) informacje o umowach zawartych pomiędzy wprowadzającymi sprzęt a organizacjami odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego,
  - c) informacje o prowadzonych procesach odzysku oraz zdolnościach przetwórczych zakładów przetwarzania oraz instalacji, w których prowadzony jest recykling bądź inne niż recykling procesy odzysku,
  - d) informacje i wnioski o istniejącym systemie zbierania zużytego sprzętu pochodzącego z gospodarstw domowych,
  - e) informacje o ilości zebranego zużytego sprzętu, odpadów poddanych recyklingowi i innym niż recykling procesom odzysku oraz osiągniętych poziomach zbierania, odzysku i recyklingu,
  - f) opis przeprowadzonych kontroli zawierający wskazanie ilości podmiotów skontrolowanych — oddzielnie dla prowadzących działalność w zakresie przetwarzania zużytego sprzętu i oddzielnie dla pozostałych przedsiębiorców oraz wyniki tych kontroli;
- 2) tabele zawierające informacje o funkcjonowaniu systemu gospodarki zużytym sprzętem, których wzory są określone w załączniku nr 1 i 2 do raportu.

Ustawa o zużyтым sprzęcie elektrycznym i elektronicznym nakłada na wszystkie zarejestrowane podmioty obowiązek sporządzania i przekazywania do GIOŚ sprawozdań półrocznych oraz rocznych, które są podstawą do stworzenia przedmiotowego raportu.

Rejestr przedsiębiorców i organizacji odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego

Od dnia 1 lipca 2006 r. Główny Inspektor Ochrony Środowiska prowadzi rejestr przedsiębiorców i organizacji odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego. Na dzień 31 grudnia 2010 r. do rejestru wpisanych było 11127 przedsiębiorców, w tym:

- 3935 przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie wprowadzania sprzętu,
- 8947 przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie zbierania zużytego sprzętu,
- 147 przedsiębiorców prowadzących zakłady przetwarzania,
- 84 przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie recyklingu,
- 11 przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie innych niż recykling procesów odzysku,
- 9 organizacji odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego.

W 2010 roku w związku ze złożonymi przez przedsiębiorców wnioskami o wykreślenie z rejestru, z powodu zakończenia działalności gospodarczej podlegającej obowiązkowi wpisu do rejestru, wykreślono z niego 155 podmiotów.

Główny Inspektor Ochrony Środowiska wszczął w 2010 r. 667 postępowań w sprawie wykreślenia z rejestru wprowadzających sprzęt w związku z nieuiszczeniem opłaty rocznej. W wyniku wpłacenia wymaganej opłaty i złożenia przez przedsiębiorców wyjaśnień GIOŚ umorzył 544 wszczętych postępowań, a 123 przedsiębiorców wykreślił z rejestru.

Od 1 stycznia 2009 roku Główny Inspektor Ochrony Środowiska dokonuje z urzędu w drodze decyzji wykreślenia z rejestru w przypadku: stwierdzenia rażących nieprawidłowości w wykonywaniu obowiązków określonych w przepisach ustawy, nie wniesienia wymaganego zabezpieczenia finansowego, stwierdzenia trwałego zaprzestania wykonywania działalności gospodarczej lub wygaśnięcia decyzji związanej z gospodarką odpadami. W 2010 roku GIOŚ wszczął 113 takich postępowań w wyniku których wykreślił z rejestru 20 przedsiębiorców.

Nowelizacja ustawy obowiązująca od 1 stycznia 2009 roku dała Głównemu Inspektorowi Ochrony Środowiska możliwość wykreślenia z rejestru, w drodze decyzji

administracyjnej organizacji odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego w przypadku, gdy ta nieutrzymywała na odrębnym rachunku bankowym kapitału własnego w wysokości co najmniej połowy minimalnego kapitału zakładowego. Do 31 marca każdego roku organizacja odzysku sprzętu elektrycznego elektronicznego obowiązana jest przedstawić GIOŚ zaświadczenia stwierdzające, że w ciągu całego poprzedniego roku kalendarzowego utrzymywała na odrębnym rachunku bankowym kapitał własny w wysokości co najmniej połowy kapitału zakładowego. W związku z informacjami jakie organy ścigania skierowały do Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, w styczniu 2010 roku Główny Inspektor Ochrony Środowiska wszczął z urzędu postępowanie dotyczące wykreślenia z rejestru jednej z organizacji odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego w związku z nieutrzymywaniem na rachunku bankowym kapitału własnego w wysokości co najmniej połowy minimalnego kapitału zakładowego w 2008 roku. Prowadzone postępowanie zakończyło się wykreśleniem z rejestru jednej z organizacji odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego.

Łącznie w 2010 r. wykreślono z rejestru 299 przedsiębiorców oraz jedną organizację odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego.

Tab. 1

Przedsiębiorcy wykreśleni z rejestru w 2010 r.

Lp.	Rodzaj przedsiębiorcy	Liczba wykreślonych przedsiębiorców	
		Na własny wniosek	Z urzędu przez GIOŚ
1	wprowadzający sprzęt	75	79
2	zbierający zużyty sprzęt	54	11
3	wprowadzający i zbierający zużyty sprzęt	21	46
4	prowadzący zakład przetwarzania i zbierający zużyty sprzęt	3	6
5	prowadzący działalność w zakresie innych niż recykling procesów odzysku	2	1
6	organizacja odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego	0	1
Razem		155	144

Wśród 3935 zarejestrowanych przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie wprowadzania sprzętu elektrycznego i elektronicznego na koniec 2010 roku 781 samodzielnie realizowało obowiązki związane z gospodarowaniem odpadami zużytego sprzętu określone w przepisach ustawy o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym.

Na dzień 31 grudnia 2010 r. liczba zawartych umów z organizacjami odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego kształtowała się następująco:

- Biosystem Elektrorecykling Organizacja Odzysku Sprzętu Elektrycznego i Elektronicznego – 974
- Auraeko Organizacja Odzysku Sprzętu Elektrycznego i Elektronicznego – 685
- CCR RELECTRA Organizacja Odzysku Sprzętu Elektrycznego i Elektronicznego – 602
- ElektroEko Organizacja Odzysku Sprzętu Elektrycznego i Elektronicznego – 218
- IT Recovery Organizacja Odzysku Sprzętu Elektrycznego i Elektronicznego – 184
- TOM Organizacja Odzysku Sprzętu Elektrycznego i Elektronicznego – 172
- Europejska Platforma Recyklingu Polska Organizacja Odzysku Sprzętu Elektrycznego i Elektronicznego – 148
- Electro-System Organizacja Odzysku Sprzętu Elektrycznego i Elektronicznego – 95
- Drop Organizacja Odzysku Sprzętu Elektrycznego i Elektronicznego – 76

Informacje i wnioski dotyczące osiągniętych poziomów zbierania, odzysku i recyklingu

Tabelaryczne zestawienie danych dotyczących ilości wprowadzonego sprzętu, zebranego zużytego sprzętu oraz przetworzonego zużytego sprzętu zawiera załącznik 1 do niniejszego raportu. Natomiast tabelaryczne zestawienie danych dotyczące masy odpadów pochodzących ze zużytego sprzętu poddanych odzyskowi i recyklingowi oraz zużytego sprzętu użytego ponownie w całości zawiera załącznik 2 do niniejszego raportu.

Dane do załącznika 1 generowane są z następujących sprawozdań przekazywanych przez przedsiębiorców i organizacje odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego zarejestrowane w rejestrze:

- sprawozdanie o ilości i masie sprzętu wprowadzonego do obrotu na terytorium kraju (kolumna 2),

- sprawozdanie o masie zebranego i przekazanego do prowadzącego zakład przetwarzania zużytego sprzętu (kolumna 3 i 4),
- sprawozdanie o przetworzonym zużytym sprzęcie (kolumna 5).

Dane do załącznika 2 generowane są z następujących sprawozdań przekazywanych przez przedsiębiorców i organizacje odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego zarejestrowane w rejestrze:

- sprawozdanie o masie zużytego sprzętu zebranego, poddanego przetwarzaniu, odzyskowi, w tym recyklingowi, oraz unieszkodliwianiu, o symbolu OŚ – SEE2 (kolumna 2 i 4),
- sprawozdanie o przetworzonym zużytym sprzęcie (kolumna 6).

Dane uwidocznione w załączniku numer 2 informują o sfinansowaniu działań związanych z zagospodarowaniem odpadów zużytego sprzętu i wynikają wprost z zaświadczeń wydawanych przez zakłady przetwarzania dla wprowadzających sprzęt i dla organizacji odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego.

Jak wynika z analizy danych w 2010 roku na terytorium Polski wprowadzono łącznie 487 108 310,78 kg sprzętu elektrycznego i elektronicznego. Największą masę sprzętu – 242 595 880,41 kg – wprowadzono w grupie 1 – Wielkogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego (49,81 % łącznej masy) oraz w grupie 4 – Sprzęt audiowizualny 54 018 634,16 kg (11,09 % łącznej masy). Istotny udział w masie wprowadzanego sprzętu stanowi również sprzęt z grupy 3 – Sprzęt teleinformatyczny i telekomunikacyjny, którego wprowadzono 52 004 504,23 kg – (10,67 % wprowadzonej masy sprzętu). Najmniej wprowadzono sprzętu zaklasyfikowanego do grupy 10 – Automaty do wydawania – 2 436 145,57 kg (0,50 % łącznej masy wprowadzonego sprzętu).

Masa sprzętu wprowadzona przez wprowadzających, którzy nie zawarli umów z organizacjami odzysku wynosiła 6 194 738,91 kg, co daje 1,28 % w udziale rynku pod kątem masy wprowadzonego sprzętu.

W zakresie zbierania zużytego sprzętu w 2010 roku łącznie zebrano 112 246 180,15 kg zużytego sprzętu, w tym z gospodarstw domowych 106 557 738,20 kg, co stanowi 94,93 % masy zebranego zużytego sprzętu, a z innych źródeł niż gospodarstwa domowe 5 688 441,95 kg, co stanowi 5,07 % masy ww. sprzętu. Najwięcej zużytego sprzętu zebrano w grupie 1 – Wielkogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego, tj. 54 227 943,65 kg, co stanowi 48,31 % masy zebranego zużytego sprzętu oraz w grupie 3 – Sprzęt teleinformatyczny i telekomunikacyjny, tj. 18 082 249,40 kg, co stanowi 16,11 % masy zebranego zużytego

sprzętu. Istotny udział w masie zebranego zużytego sprzętu stanowi również sprzęt audiowizualny z grupy 4, tj. 14 873 693,36 kg, co stanowi 13,25 %. Najmniej zużytego sprzętu zebrano w grupie 10 – Automaty do wydawania, tj. 149 952,70 kg, co stanowi 0,13 % masy zebranego zużytego sprzętu.

W 2010 roku osiągnięto poziom zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego w wysokości 23,04 %, w tym poziom zbierania sprzętu z gospodarstw domowych wynosił 21,87 %. **W przeliczeniu na jednego mieszkańca zebrano 2,80 kg zużytego sprzętu** (przyjmując liczbę ludności w 2010 roku 38 204 tys. osób – źródło GUS). W poprzednich latach poziom zbierania zużytego sprzętu w przeliczeniu na mieszkańca kształtował się w następujący sposób: 2009r. - 2,70 kg zużytego sprzętu, 2008 - 1,48 kg zużytego sprzętu, 2007r. - 0,71 kg zużytego sprzętu, 2006r. – 0,13 kg zużytego sprzętu. W 2010 roku osiągnięto poziom zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego z innych źródeł niż gospodarstwa domowe w wysokości 1,17 %.

W analizowanym okresie przetworzono łącznie 103 689 849,04 kg zużytego sprzętu, najwięcej w grupach: 1 – Wielkogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego 53 204 221,40 kg co stanowi 51,31 % masy przetworzonego zużytego sprzętu, natomiast najmniej, tj. 27 200 kg, w grupie 10 – Automaty do wydawania (0,03 %).

Tab. 2

**Poziom zbierania w 2010 r. sprzętu elektrycznego
i elektronicznego w poszczególnych grupach.**

Lp.	Numer i nazwa grupy wprowadzonego sprzętu, z którego powstał zużyty sprzęt	Całkowita masa wprowadzonego sprzętu [kg]	Całkowita masa zebranego zużytego sprzętu [kg]	Osiągnięty poziom zbierania zużytego sprzętu [%]
	1	2	3	4
1	Wielkogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego	242 595 880,41	54 227 943,65	22,35
2	Małogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego	42 928 221,84	8 745 230,08	20,37
3	Sprzęt teleinformatyczny i telekomunikacyjny	52 004 504,23	18 082 249,40	34,77
4	Sprzęt audiowizualny	54 018 634,16	14 873 693,36	27,53
5	Sprzęt oświetleniowy rodzaje: 2 - 5	4 243 599,74	2 187 537,33	51,55
	Sprzęt oświetleniowy rodzaje: 1 i 6	26 913 471,77	3 715 333,22	13,80
6	Narzędzie elektryczne i elektroniczne, z wyjątkiem wielkogabarytowych, stacjonarnych narzędzi przemysłowych	45 709 879,73	7 881 351,06	17,24
7	Zabawki, sprzęt rekreacyjny i sportowy	7 300 278,82	1 569 458,31	21,50
8	Przyrządy medyczne, z wyjątkiem wszystkich wszczepianych i skażonych produktów	4 179 198,55	247 229,13	5,91
9	Przyrządy do nadzoru i kontroli	4 778 495,96	566 201,91	11,85
10	Automaty do wydawania	2 436 145,57	149 952,70	6,15
ŁĄCZNIE		487 108 310,78	112 246 180,15	—

Całkowita masa odpadów powstałych ze zużytego sprzętu poddanych procesowi odzysku innego niż recykling wyniosła 302 523,00 kg, przy czym największą część, tj. 129 316,00 kg, stanowią odpady powstałe ze zużytego sprzętu z grupy 1 – Wielkogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego (42,74 % całkowitej masy odpadów powstałych ze zużytego sprzętu poddanych procesowi odzysku innemu niż recykling). W 2010 roku nie poddano procesowi odzysku innemu niż recykling odpadów powstałych ze zużytego sprzętu z grupy 5 – sprzęt oświetleniowy w postaci źródeł światła, grupy 9 – Przyrządy do nadzoru i kontroli oraz grupy 10 – Automaty do wydawania.

Natomiast całkowita masa odpadów powstałych ze zużytego sprzętu poddanych w 2010 roku procesowi recyklingu, wyniosła 88 162 463,20 kg. W największym stopniu procesowi recyklingu poddano masę odpadów powstałych ze zużytego sprzętu z grupy 1 – Wielkogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego (47 149 586,00 kg, co stanowi 53,48% masy odpadów powstałych ze zużytego sprzętu poddanych procesowi recyklingu). Najmniejszą masę odpadów powstałych ze zużytego sprzętu poddanych procesowi recyklingu stanowiły odpady z grupy 10 – Automaty do wydawania (16 462,00 kg, co stanowi 0,02 %). Masa zużytego sprzętu przekazanego do ponownego użycia wynosiła 340 273,90 kg. Największą masę sprzętu przeznaczonego do ponownego użycia stanowił sprzęt z grupy 1 – Wielkogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego 156 383,90 kg (co stanowi 45,96 %) oraz z grupy 3 – Sprzęt teleinformatyczny i telekomunikacyjny 145 814,10 kg (co stanowi 42,85 %).

Podsumowując przedstawione powyżej informacje dotyczące osiągniętych poziomów zbierania, odzysku i recyklingu należy wskazać na kilka ważnych elementów. Pierwszym i podstawowym elementem, który należy podkreślić jest to, że poziomy zbierania, odzysku i recyklingu obliczone zostały w oparciu o dane przekazane w przesłanych przez przedsiębiorców oraz organizacje odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego sprawozdaniach. W 2010 roku do bazy zostały wprowadzone dane z 21642 sprawozdań. Drugi nie mniej ważnym elementem jest rzetelność danych przekazywanych do GIOŚ w sprawozdaniach która przekłada się bezpośrednio na wyniki prezentowane w niniejszym raporcie. Niestety pomimo 5 lat funkcjonowania systemu gospodarowania zużytym sprzętem wielu przedsiębiorców oraz organizacji odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego w dalszym ciągu popełnia błędy przy sporządzaniu sprawozdań. W związku z powyższym GIOŚ w pismach skierowanych do przedsiębiorców bądź organizacji odzysku wskazuje na

popelnione błędy oraz zobowiązuje do przesyłania korekt błędnie sporządzonych sprawozdań. W 2010 roku wystosowano ok. 5300 pism w tym zakresie. Corocznie GIOŚ dokonuje również weryfikacji przedsiębiorców w zakresie nie przesyłania wymaganych przepisami ustawy o zużyтым sprzęcie elektrycznym i elektronicznym sprawozdań. W 2010 roku wystosowano 2200 wezwań do przedsiębiorców o przedłożenie brakujących sprawozdań. Należy podkreślić, że wszystkie ww. działania podejmowane przez GIOŚ powodują, że dane przedstawione w Raporcie w znacznym stopniu odzwierciedlają stan faktyczny.

Analizując dane zawarte w sprawozdaniach – wykaz zakładów przetwarzania należy wskazać, że na 140 zakładów przetwarzania figurujących w rejestrze GIOŚ, tylko 77 z nich zawarło jedną lub więcej umów z wprowadzającymi sprzęt lub organizacjami odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego. Wobec powyższego w ponad połowie zakładów przetwarzania wpisanych do rejestru GIOŚ nikt nie sfinansował zagospodarowania odpadów zużytego sprzętu. Z uwagi na wzrost cen na rynkach za odpady złomu stalowego i metali kolorowych to same zakłady przetwarzania finansowały przetwarzanie zużytego sprzętu. Fakt ten przedkłada się również na różnicę mas sprzętu uwidacznianą na zaświadczeniach o zużyтым sprzęcie (zaświadczenia o masie przetworzonego zużytego sprzętu wystawiane są dla wprowadzających sprzęt, którzy zawarli umowy z prowadzącymi zakłady przetwarzania bądź organizacjami odzysku) i na sprawozdaniach o przetworzonym zużyтым sprzęcie (sprawozdania uwzględniają masę przetworzonego zużytego sprzętu wynikającą z zaświadczeń wystawianych wprowadzającym o zużyтым sprzęcie oraz pozostałą masę zużytego sprzętu przetworzoną w zakładzie przetwarzania). Dodatkowo jak wynika z przesłanych sprawozdań nie wszystkie zakłady przetwarzania pomimo posiadanej decyzji oraz przystosowania do wymogów ustawy o zużyтым sprzęcie elektrycznym i elektronicznym w 2010 roku prowadziły działalność w zakresie przetwarzania zużytego sprzętu.

W opinii GIOŚ w dalszym ciągu nie wszystkie podmioty zajmujące się profesjonalnie zbieraniem zużytego sprzętu, zwłaszcza przedsiębiorstwa gospodarki komunalnej oraz punkty skupu złomu, uzyskały wpis do rejestru, co w konsekwencji skutkuje niezadawalającym poziomem zbierania zużytego sprzętu. W 2010 r. nastąpił znaczny wzrost liczby zarejestrowanych podmiotów, zwłaszcza zbierających zużyty sprzęt. Jednak w większości są to przedsiębiorcy prowadzący działalność nieprofesjonalną w zakresie zbierania zużytego sprzętu (sprzedawcy detaliczni i punkty serwisowe). Porównując dane z roku 2010 w stosunku do roku 2009 można wyciągnąć następujące wnioski:

- Masa wprowadzonego sprzętu elektrycznego i elektronicznego w 2010 roku jest większa o ponad 9 %, niż masa sprzętu wprowadzonego w 2009 r. Wynika to głównie ze zwiększonego popytu wewnętrznego w Polsce oraz lepszej koniunktury na rynku i niewielkiego wzrostu gospodarczego. Warto jednak zaznaczyć, że będzie to skutkowało koniecznością sfinansowania przez wprowadzających zbiórki większej masy zużytego sprzętu w 2011 roku.
- Masa zebranego zużytego sprzętu w 2010 roku jest porównywalna do masy zużytego sprzętu zebranego w 2009 roku. Przyczyny takiego stanu rzeczy wynikają z określonego dla każdego wprowadzającego sprzęt i organizacji odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego poziomu zbierania. Poziom ten jest powiązany bezpośrednio z masą sprzętu wprowadzonego do obrotu na terytorium kraju w poprzednim roku kalendarzowym. Oznacza to, że w 2010 r. wprowadzający sprzęt i organizacje odzysku liczyły poziom w stosunku do masy sprzętu wprowadzonego do obrotu w roku kalendarzowym 2009. Tak więc 20% spadek masy wprowadzonego sprzętu w 2009 roku przełożył się bezpośrednio na osiągnięty w 2010 r. wynik związany z poziomem zbierania zużytego sprzętu.

Analiza funkcjonowania systemu gospodarki zużytym sprzętem prowadzi do jeszcze jednego wniosku. Utrzymywanie takiego samego poziomu zbierania zużytego sprzętu przeznaczonego dla gospodarstw domowych przez dwa kolejne lata nie motywowało do większej aktywności w zakresie zbierania zużytego sprzętu wprowadzających oraz organizacje odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego ani do finansowania całej masy zebranego zużytego sprzętu pojawiającego się na rynku. Prowadzone działania w większości ograniczyły się jedynie do osiągnięcia określonego poziomu zbierania sprzętu pochodzącego z gospodarstw domowych.

Wykaz nieprawidłowości w zakresie gospodarowania zużytym sprzętem elektrycznym i elektronicznym stwierdzonych przy przeprowadzaniu kontroli zakładów przetwarzania przez wojewódzkich inspektorów ochrony środowiska

Ustawa o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym zobowiązuje wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska do przeprowadzenia co najmniej raz w roku kontroli zakładu przetwarzania.

W stosunku do 2009 roku liczba funkcjonujących zakładów przetwarzania wzrosła o 3 podmioty. W 2010 roku liczba zakładów przetwarzania funkcjonujących w rejestrze GIOŚ wynosiła 140. Przy czym kilku przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie przetwarzania, zarejestrowanych w rejestrze GIOŚ, prowadzi działalność w dwóch i większej liczbie miejsc, zlokalizowanych w różnych województwach, w których jest przetwarzany zużyty sprzęt. Wojewódzcy inspektorzy ochrony środowiska w 2010 roku przeprowadzili łącznie 147 kontroli zakładów przetwarzania.

Różnica między liczbą zakładów przetwarzania funkcjonujących w rejestrze GIOŚ na koniec 2010, a liczbą skontrolowanych zakładów przetwarzania wynika z dwóch faktów. Po pierwsze należy zauważyć, że w 2010 r. GIOŚ wydał 9 ostatecznych decyzji o wykreśleniu z rejestru prowadzących działalność w zakresie przetwarzania zużytego sprzętu, z czego 3 na wniosek przedsiębiorcy i 6 z urzędu. Po wtóre część zakładów przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego została zarejestrowana w rejestrze GIOŚ pod koniec roku 2010 r., i ich pierwsze kontrole planowane są na rok 2011, a część zakładów była kontrolowana dwukrotnie w 2010 r.

Tab. 3

**Liczba zakładów przetwarzania i przeprowadzonych kontroli wioś
z podziałem na poszczególne województwa.**

Lp.	WIOŚ	Liczba zakładów przetwarzania funkcjonujących w rejestrze GIOŚ w 2010 r.	Liczba kontroli zakładów przetwarzania
1	Dolnośląski	9	10
2	Kujawsko-pomorski	7	6
3	Lubelski	3	3
4	Lubuski	12	11
5	Łódzki	12	13
6	Małopolski	12	15
7	Mazowiecki	26	25
8	Opolski	3	5
9	Podkarpacki	3	2
10	Podlaski	5	5
11	Pomorski	4	5
12	Śląski	18	18
13	Świętokrzyski	1	1
14	Warmińsko-Mazurski	5	6
15	Wielkopolski	18	18
16	Zachodniopomorski	2	4
Razem		140	147

Na 147 kontroli zakładów przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego jedynie w 70 nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości. Należy jednak podkreślić, że liczba nieprawidłowości uległa znaczącemu zmniejszeniu w stosunku do 2009r.

Najczęściej stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły:

- nie przesyłania do GIOŚ bądź nierzetelnego sporządzania sprawozdań i zaświadczeń,

- braku ewidencji odpadów lub prowadzenia ewidencji niezgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 lutego 2006 roku w sprawie dokumentów stosowanych na potrzeby ewidencji odpadów,
- przekazywania odpadów powstałych w wyniku demontażu zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego podmiotom nie wpisanym do rejestru GIOŚ,
- nie przesyłania do Urzędu Marszałkowskiego zbiorczych zestawień danych o odpadach i sposobach postępowania z nimi oraz zbiorczych zestawień informacji o zakresie korzystania ze środowiska,
- magazynowania odpadów niezgodnie z posiadaną decyzją,
- nie usuwania niezwłocznie z przyjętego zużytego sprzętu składników niebezpiecznych, materiałów i części składowych.

Prowadzący zakłady przetwarzania są zobowiązani do dostosowania zakładów przetwarzania do wymagań technicznych, o których mowa w art. 45 i 46 ww. ustawy o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym. Na 147 kontroli w 135 spełnione były wymogi techniczne zawarte w ustawie. Jedynie w 10 przypadkach stwierdzono niedostosowanie do wymagań dotyczących wyposażenia miejsca magazynowania zużytego sprzętu wynikających z art. 45 ustawy, a w 6 przypadkach niedostosowanie do wymagań dotyczących wyposażenia zakładu przetwarzania wynikających z art. 46 ww. ustawy.

Najczęściej stwierdzanymi nieprawidłowościami w tym zakresie były brak: urządzeń do usuwania wycieków, separatora cieczy oraz odstojnika i odolejacza, nieprzepuszczalnego podłoża czy zadaszenia, pojemników na zdemontowane części składowe przeznaczone do ponownego użycia oraz urządzenia ważącego przeznaczonego do ustalenia masy odpadów.

Podsumowując przeprowadzone kontrole należy stwierdzić, że nieprawidłowości stwierdzone podczas kontroli zakładów przetwarzania dotyczyły w przeważającej większości nie przesyłania do GIOŚ, bądź nierzetelnego sporządzania sprawozdań i zaświadczeń oraz niedopełnienia przez przedsiębiorców obowiązków związanych z prowadzeniem ewidencji wynikającej z przepisów ustawy o odpadach, a także nie przesyłania do Urzędu Marszałkowskiego zbiorczych zestawień danych o odpadach i sposobach postępowania z nimi oraz zbiorczych zestawień informacji o zakresie korzystania ze środowiska. Natomiast tylko w kilkunastu przypadkach nieprawidłowości związane były z niedostosowaniem się zakładów przetwarzania do spełniania wymagań technicznych wynikających z ustawy o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym. W stosunku do roku 2010 liczba niedociągnięć wynikających z wymogów art. 45 i 46 ww. ustawy o zużytym sprzęcie

elektrycznym i elektronicznym uległa dalszemu zmniejszeniu. Chodzi tu w szczególności o wyposażenie zakładów przetwarzania w separatory i odstojniki oleju, wagi oraz zadaszenie i utwardzenie miejsc składowania zużytego sprzętu.

Podczas kontroli zakładów przetwarzania w 2010 r. zwrócono również uwagę na poziom technicznego dostosowania zakładów przetwarzania przetwarzających zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny zawierający czynnik chłodniczy oraz luminofor. Przedmiotowe kontrole wykazały, że w części zakładów przetwarzania, które posiadają zezwolenie na przetwarzanie zużytych urządzeń elektrycznych i elektronicznych zawierających czynnik chłodniczy lub luminofor, proces przetwarzania tego typu sprzętu nie odbywa się, a w przypadku zebrania takiego rodzaju zużytego sprzętu jest on przekazywany do zakładu posiadającego odpowiednią technologię.

Wśród najczęściej występujących nieprawidłowości w zakładach przetwarzania, które przetwarzają urządzenia zawierające czynnik chłodniczy i luminofor należy wymienić:

- niedopełnienie obowiązku uzyskania przez pracownika stosownych kwalifikacji lub zawarcia umowy z firmą serwisową w zakresie substancji zubażających warstwę ozonową,
- niewłaściwy sposób postępowania z substancjami kontrolowanymi (brak ewidencji, brak karty przekazania odpadów lub pokwitowania odbioru czynnika, nie przekazywanie informacji do Biura Ochrony Warstwy Ozonowej),
- brak instalacji do odzysku substancji kontrolowanych.

Na 147 kontroli w 63 przypadkach wydano zarządzenie pokontrolne, w 24 przypadkach nałożono mandat karny, a w 26 przypadkach zastosowano pouczenie. W 34 przypadkach wojewódzcy inspektorzy ochrony środowiska wystąpili z informacją o stwierdzonych nieprawidłowościach do Marszałków Województw. Liczba zastosowanych sankcji karnych w porównaniu do 2009 r. uległa zmniejszeniu. Nowym środkiem prawnym wykorzystywanym przez IOŚ jaki wszedł w życie w związku z ustawą z dnia 22 stycznia 2010 r. o zmianie ustawy o odpadach i niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 28, poz. 145), są administracyjne kary pieniężne. W 2010 r. wojewódzcy inspektorzy ochrony środowiska w trakcie kontroli zakładów przetwarzania w 10 przypadkach wszczęli postępowanie lub wydali decyzję wymierzającą karę pieniężną.

Kontrola pozostałych przedsiębiorców objętych przepisami ustawy o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym

Wojewódzcy Inspektorzy Ochrony Środowiska w zakresie kontroli pozostałych przedsiębiorców objętych przepisami ustawy o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym w 2010 r. skontrolowali ogółem 539 przedsiębiorców, w tym:

- 148 wprowadzających sprzęt,
- 357 zbierających zużyty sprzęt,
- 32 podmioty prowadzące recykling i odzysk inny niż recykling odpadów powstałych ze zużytego sprzętu,
- 2 organizacje odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego.

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości, podobnie jak w latach poprzednich dotyczyły:

- nie przedkładania sprawozdawczości do GIOŚ lub nierzetelnego wypełniania sprawozdań
- prowadzenia działalności związanej z gospodarowaniem zużytym sprzętem bez wpisu do rejestru GIOŚ,
- nie przedkładania sprawozdań do marszałka województwa,
- nie prowadzenia ewidencji odpadów,
- braku informacji o punktach zbierania zużytego sprzętu
- nieselektywnego zbierania i magazynowania zużytego sprzętu,
- nieuregulowanego stanu formalno-prawnego z zakresu gospodarki odpadami.

W 2010 r. inspektorzy IOŚ przeprowadzili również 79 kontroli podmiotów podejrzanych o działanie niezgodne z przepisami ustawy o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym. Największą liczbą kontroli, przedsiębiorców podejrzanych o działalność w tzw. „szarej strefie”, objęto wprowadzających sprzęt elektryczny i elektroniczny – przeprowadzono 23 kontrole, w 10 przypadkach kontrole przeprowadzono u przedsiębiorcy zbierającego zużyty sprzęt, a w 11 przypadkach u przedsiębiorcy prowadzącego punkt skupu złomu.

Najczęściej stwierdzonymi podczas kontroli nieprawidłowościami był brak wpisu w rejestrze kontrolowanego przedsiębiorcy. Stwierdzono 37 takich przypadków, natomiast jedynie w 4 przypadkach stwierdzono nielegalny demontaż zużytego sprzętu, czyli demontaż zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego poza zakładem przetwarzania.

Działania kontrolne przeprowadzone w 2010 r. w obrębie tzw. „szarej strefy” w zużyтым sprzęcie elektrycznym i elektronicznym stały się także przyczyną do wszczęcia 2 postępowań administracyjnych zmierzających do wstrzymania w drodze decyzji administracyjnej, użytkowania instalacji przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego w związku z brakiem pozwolenia zintegrowanego. W jednym przypadku została wydana decyzja ostateczna i zakład przetwarzania został wykreślony z Rejestru przedsiębiorców i organizacji odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego. W przypadku drugiego zakładu postępowanie jest w toku.

W wyniku stwierdzonych podczas kontroli nieprawidłowości wydano 276 zarządzeń pokontrolnych, w 203 przypadkach pouczono kierownictwo kontrolowanego podmiotu, a ponadto nałożono 103 grzywny w drodze mandatu karnego. Ponadto skierowano 56 wystąpień do marszałków województw oraz 11 wystąpień do wójtów, burmistrzów lub prezydentów miast.

W zakresie kontroli wprowadzających sprzęt, zgodnie z art. 80 ust. 1 ustawy o zużyтым sprzęcie elektrycznym i elektronicznym 56 przedsiębiorcom wydano decyzję wymierzającą karę pieniężną za wprowadzanie na rynek sprzętu elektrycznego i elektronicznego bez wpisu do rejestru, na łączną kwotę 726 tys. złotych.

Wnioski dotyczące potrzeby bądź braku potrzeby zmian legislacyjnych

Z dniem 1 stycznia 2009 r. weszły w życie zapisy ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o zmianie ustawy o zużyтым sprzęcie elektrycznym i elektronicznym oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 223, poz. 1464). Ustawa ta wprowadziła wiele niezbędnych zmian w ustawie o zużyтым sprzęcie wynikających przede wszystkim z dwuletniego okresu stosowania jej przepisów w praktyce.

W opinii Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska nowelizacja ustawy o zużyтым sprzęcie nie wyeliminowała wszystkich problemów związanych z kwestią gospodarki odpadami zużytego sprzętu. Podczas dwuletniego okresu funkcjonowania znowelizowanej ustawy o zużyтым sprzęcie elektrycznym i elektronicznym pojawiły się nowe kwestie. Wśród problemów jakie wpływają na przejrzystość gospodarki odpadami zużytego sprzętu oraz działalność inspekcyjną – kontrolną IOŚ można wymienić następujące:

1. Brak powiązania danych na zaświadczeniach wystawianych na podstawie ww. ustawy przez przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie przetwarzania zużytego

sprzętu oraz przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie recyklingu i odzysku z danymi zawartymi na fakturach VAT oraz brak bezpośredniego powiązania zaświadczeń potwierdzających recykling i odzysk z zaświadczeniami o zużytym sprzęcie wystawianymi przez przetwarzających zużyty sprzęt.

2. Brak wyraźnego wskazania w ustawie jaki dokument jest potwierdzeniem przekazania do ponownego użycia zużytego sprzętu lub części składowych zużytego sprzętu przez prowadzącego zakład przetwarzania.
3. Brak obowiązkowej kontroli przeprowadzanej przez wioś przed wydaniem decyzji zezwalającej przedsiębiorcy na prowadzenie działalności w zakresie przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego przez Marszałka Województwa, co skutkuje szeregiem niedociągnięć ujawnianych podczas corocznych kontroli zakładów przetwarzania, m.in. nieodpowiednim wyposażeniem zakładu przetwarzania w zakresie przetwarzania niektórych rodzajów zużytego sprzętu. Należy zatem dokonać zmiany w ustawie i zapisać, tak samo jak ma to miejsce w przypadku stacji demontażu pojazdów, obowiązkową kontrolę wioś przed wydaniem decyzji na odzysk odpadów niebezpiecznych dla prowadzącego zakład przetwarzania.
4. Brak delegacji do wydania rozporządzenia przez Ministra Gospodarki określającego szczegółowe wymagania w zakresie wyposażenia zakładu przetwarzania zużytego sprzętu w zależności od rodzaju przetwarzanych odpadów (lampy wyładowcze, sprzęt zawierający czynnik chłodniczy, sprzęt zawierający lampy elektronopromienne). Wymagania zawarte w art. 45 i 46 ustawy o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym wymaganiami niewystarczającymi, w porównaniu, np. do wymagań dotyczących stacji demontażu pojazdów, pomimo tego, że w zakładach przetwarzania zużytego sprzętu znajdują się również podzespoły i części składowe zawierające odpady niebezpieczne, np. baterie i akumulatory, rtęć, oleje, kondensatory elektrolityczne.
5. Zmiana treści artykułu 27a ust. 1, który stanowi, że wprowadzający sprzęt przeznaczony dla gospodarstw domowych jest obowiązany do osiągania minimalnych rocznych poziomów zbierania zużytego sprzętu pochodzącego z gospodarstw domowych, z wyjątkiem oprav oświetleniowych, w których łączna masa metali, minerałów, szkła lub drewna przekracza 90 % masy wyrobu. Należy ograniczyć wyjątek jedynie do minerałów. Zgodnie z danymi zawartymi w sprawozdaniach o ilości i masie sprzętu wprowadzonego do obrotu na terytorium kraju w 2009 r.

wprowadzający wprowadzili łącznie 2 097 745, 50 kg ww. sprzętu, a w 2010 r. już ponad 2 935 272, 97 kg. To właśnie dane dotyczące wprowadzenia tak dużej masy opraw oświetleniowych, które są wyłączone z osiągnięcia minimalnego wymaganego poziomu zbierania, były m.in. powodem sporządzenia w 2009 r. na zlecenie GIOŚ wytycznych technicznych dla sprzętu oświetleniowego ułatwiających klasyfikację tego sprzętu. Natomiast jak wynika z Raportu za 2010 rok masa tego sprzętu na przestrzeni roku drastycznie wzrosła. Wprowadzenie tak dużej masy sprzętu, który jest wyłączony z obowiązku osiągania minimalnych poziomów zbierania, skutkuje zaniżoną masą zebranego zużytego sprzętu w przeliczeniu na mieszkańca kraju.

6. Rezygnacja z rejestracji „nieprofesjonalnie” zbierających zużyty sprzęt (sprzedawcy detaliczni i punkty serwisowe) oraz ciążących na nich obowiązków sprawozdawczych wynikających z ustawy o *zseie*. Obowiązek rejestracji ww. podmiotów pociąga za sobą ogrom pracy związanej z przyjmowaniem i archiwizacją dokumentacji, a następnie przyjmowaniem sprawozdań, które przynajmniej w połowie zawierają wartości zerowe w zakresie zbiórki zużytego sprzętu. Zmniejszyłoby to obciążenia dla zbierających nieprofesjonalnych, którzy nie gospodarują odpadami. Dodatkowym argumentem jest zapis art. 42 ust. 2 ustawy o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym, który może prowadzić do powstawania błędów w sprawozdaniach. Zgodnie z ww. zapisem sprzedawca detaliczny może przekazać do sprzedawcy hurtowego zebrany zużyty sprzęt, ale zarówno sprzedawca detaliczny jak i hurtowy są zbierającymi zużyty sprzęt i są zobowiązani do sporządzania i przedkładania do GIOŚ sprawozdania o masie zużytego sprzętu zebranego i przekazanego do prowadzącego zakład przetwarzania zużytego sprzętu. Wobec powyższego ten sam zebrany zużyty sprzęt w wielu przypadkach jest dwukrotnie ujmowany na sprawozdaniach od zbierających zużyty sprzęt. Takie rozwiązanie skutkuje zawyżoną masą zebranego zużytego sprzętu w stosunku do sprzętu przetworzonego.

Należy jednak zaznaczyć, że sama definicja zbierającego nie powinna ulec zmianie, tak aby każdy w łatwy i przystępny sposób, mógł się bezpiecznie pozbyć zużytego sprzętu.

7. W przypadku wykreślenia z rejestru zbierających zużyty sprzęt „zbierających nieprofesjonalnych” dane dotyczące zebranego zużytego sprzętu powinny być brane ze sprawozdań przedkładanych przez prowadzących zakłady przetwarzania. Przy takim rozwiązaniu masa zebranego zużytego sprzętu równałaby się masie przetworzonego zużytego sprzętu. W ocenie GIOŚ nie ma żadnej różnicy czy sprzęt od wytwórcy

odpadu trafi bezpośrednio do zakładu przetwarzania, czy też od wytwórcy przez zbierającego do zakładu przetwarzania. Zgodnie z przepisami ustawy, każdy zużyty sprzęt i tak musi być w bezpieczny sposób zdemontowany, a dokonać tego można tylko w zakładzie przetwarzania. Problemem jest również technologia przetwarzania odpadów. Zakłady przetwarzania bardzo często sygnalizują, że przyjmując odpady od zbierających muszą przyjąć cały zużyty sprzęt. Nie mogą przekazać go do innego zakładu przetwarzania, natomiast mają tylko instalację do przetwarzania określonych rodzajów sprzętu, co w znacznym stopniu komplikuje im prowadzenie działalności gospodarczej i ewidencję odpadów.

Działalność Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska w zakresie nadzoru nad prawidłowo funkcjonującym systemem gospodarki zużytym sprzętem w Polsce

W ramach Projektu PL0100 "Wzrost efektywności działalności Inspekcji Ochrony Środowiska, na podstawie doświadczeń norweskich" zakończono opracowywanie nowej dokumentacji kontroli wdrażającej Informatyczny System Wspomagania Kontroli.

W czerwcu 2010 r. zostało przeprowadzone szkolenie dla inspektorów wojewódzkich inspektoratów ochrony środowiska w zakresie zagadnień dotyczących przepisów ustawy o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym. Należy wskazać, że inspektorzy WIOŚ następnie przekazują zdobytą wiedzę przedsiębiorcom w ramach prowadzonych kontroli.

W 2010 r. pracownicy GIOŚ brali czynny udział w procesie legislacyjnym związanym z powstaniem nowego projektu ustawy o odpadach. Szereg zaproponowanych przepisów w zakresie bazy danych o produktach i gospodarowaniu odpadami odnosi się do przepisów rozdziału II ustawy o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym. Projektowane przepisy skutkować będą m.in. zmianą organu odpowiedzialnego za prowadzenie rejestru – będzie to marszałek województwa, sposobu rejestracji, terminów i sposobu przedkładania sprawozdań oraz wysokości wnoszonych opłat rejestrowych i rocznych. Zaproponowano również likwidację sprawozdań o osiągniętych poziomach zbierania, odzysku i recyklingu OŚ-SEE3 oraz możliwość elektronicznej rejestracji i przesyłania danych za pomocą sieci Internet w trybie on-line.

Na odbywających się w październiku 2010 r. targach POI.FKO, na których hasłem przewodnim była „finansowanie inwestycji środowiskowych” GIOŚ przygotował stoisko

wystawowe. W ramach przygotowań do targów zostały wykonane plakaty i inne materiały związane z edukacją w zakresie prawidłowego postępowania ze użytym sprzętem oraz przypominające o obowiązkach związanych z rejestracją przedsiębiorców w rejestrze przedsiębiorców i organizacji odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego prowadzonym przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska. Materiały te cieszyły się bardzo dużą popularnością i w ramach prowadzonej akcji informacyjno – edukacyjnej i rozpropagowano je wśród zwiedzających targi.

Dodatkowo na przełomie 2009 i 2010 r. został przygotowany przez GIOŚ nowy projekt rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów zmieniający rozporządzenie w sprawie nadania Inspektorom Inspekcji Ochrony Środowiska uprawnień do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego. Jedną ze zmian w ww. projekcie rozporządzenia odnosiła się do art. 70 ustawy o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym.

W trakcie prac nad projektami rozporządzenia w sprawie zakresu informacji oraz wzorów formularzy służących do sporządzania i przekazywania zbiorczych zestawień danych o odpadach, oraz rozporządzenia w sprawie wzorów dokumentów stosowanych na potrzeby ewidencji odpadów Ministerstwo Środowiska przychyliło się do uwag GIOŚ, co pozwoliło na opracowanie nowego wzoru karty ewidencji odpadu, zawierającego wszystkie niezbędne informacje o zakładzie przetwarzania w zakresie zbierania i przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego.

Przeciwdziałanie „szarej strefie” w gospodarce odpadami¹

Przeciwdziałanie „szarej strefie” w zakresie gospodarowania poszczególnymi rodzajami odpadów (m.in. użytym sprzętem elektrycznym i elektronicznym) uznano za jeden z priorytetów kontrolnych dla IOŚ na 2010 r. W ramach tych działań Główny Inspektor opracował i przekazał do stosowania przez wioś wytyczne do kontroli zakładów przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego. Określają one szczegółowy zakres kontrolowanych zagadnień wraz z możliwymi do zastosowania sankcjami, które umożliwiają skuteczniejszą walkę z tym procederem.

---

¹ „Szara strefa” w gospodarce odpadami to zarówno nielegalne gospodarowanie odpadami (bez wymaganych decyzji w zakresie gospodarowania odpadami oraz bez spełnienia podstawowych wymogów ochrony środowiska), jak i działania prowadzone z naruszeniem prawa w legalnie działających podmiotach, uczestniczących w systemach gospodarowania określonymi strumieniami odpadów.

Wytyczne zawierają strategię postępowania kontrolnego, tj.:

- prowadzenie kontroli nie tylko w przypadku wniosków i skarg, ale również anonimów i danych pozyskanych z policji i innych organów ścigania;
- pogłębienie współpracy na szczeblu centralnym i wojewódzkim z innymi organami, zwłaszcza z policją, szefem Krajowego Centrum Informacji Kryminalnych, prokuraturą, urzędami kontroli skarbowej,
- podejmowanie wszelkich możliwych działań pokontrolnych przysługujących bezpośrednio IOŚ i kierowanie wystąpień do szeregu organów o podjęcie działań w ramach ich kompetencji (m.in. do policji, prokuratury, organów samorządowych, urzędów skarbowych, straży pożarnej, nadzoru budowlanego, Inspekcji: Pracy i Handlowej) – wywieranie z wielu stron presji na likwidację nielegalnej działalności,
- konsekwentne doprowadzanie sprawy do „końca” – sukcesywne sprawdzanie usuwania naruszeń, wymierzanie kolejnych sankcji i wymuszanie podejmowania działań przez inne organy.

Na szczeblu Głównego Inspektoratu nawiązana została ścisła współpraca z policją, wywiadem skarbowym, Agencją Bezpieczeństwa Wewnętrznego i innymi organami ścigającymi przestępczość gospodarczą, skarbową i zorganizowaną. Odbyło się kilkanaście spotkań i planowane są następne, w trakcie których konsultowane są na bieżąco z GIOŚ czynności operacyjno – rozpoznawcze i dochodzeniowo – śledcze odnoszące się do konkretnych przypadków podmiotów podejrzewanych o działalność niezgodną z przepisami prawa, np. zakładami przetwarzania i zbierającymi zużyty sprzęt. Warto również podkreślić, że działania organów skarbowych w 2010 r. nakierowane były na patologie występujące w obrocie złomem. Tak więc podejmowane przez IOŚ działania w walce z szarą strefą były często skorelowane z działaniami urzędów kontroli skarbowej.

W okresie październik – listopad 2010 r. przedstawiciele Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska brali udział w prowadzeniu 4 szkoleń dla pracowników wioś, przedstawicieli policji, urzędów kontroli skarbowej i urzędów marszałkowskich, poświęconych zagadnieniom walki z „szarą strefą” w gospodarce odpadami.

Przeprowadzono również szkolenia, przygotowane przez Główny Inspektorat dla przedstawicieli kilku jednostek policji, tj.: w Komendzie Wojewódzkiej Policji w Rzeszowie oraz dwa szkolenia dla wydziałów do walki z przestępczością gospodarczą i korupcją

Komendy Stołecznej Policji – w zakresie stwierdzonych naruszeń w obszarze gospodarki ZSEiE.

Ze strony GIOŚ w 2010 r. zostało skierowane do prokuratury rejonowej zawiadomienie o uzasadnionym podejrzeniu popełnienia przestępstwa przez Prezesa Zarządu jednej z organizacji odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego. Niestety postępowanie zakończyło się wydaniem postanowienia o umorzeniu śledztwa. Również odmową sądu rejonowego wydział karny zakończyło się postępowanie w stosunku do Prezesa Zarządu jednej z organizacji odzysku. Główny Inspektor Ochrony Środowiska wnioskował o orzeczenie środka karnego w postaci podania wyroku do publicznej wiadomości poprzez zamieszczenie go na stronie internetowej GIOŚ w terminie 30 dni.

Opisane powyżej działania organów wymiaru sprawiedliwości skutkują u podejrzanych jeszcze większą bezkarnością i pewnością siebie w nielegalnym obrocie gospodarczym, w tym również odpadami zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego i torpedują pracę wielu pracowników IOŚ. W dobie kryzysu gospodarczego skala przestępczości gospodarczej i fiskalnej będzie wzrastać, dlatego następstwem tego zjawiska musi być coraz ściślejsza współpraca inspekcji z przedstawicielami organów ścigania.

Spis załączników

Załącznik 1. Dział 1. Roczne sprawozdanie w sprawie ilości wprowadzonego, zebranego oraz przetworzonego zużytego sprzętu (2010 rok)

Załącznik 2. Dział 2. Roczne sprawozdanie z masy zużytego sprzętu poddanego odzyskowi i recyklingowi oraz użytego ponownie w całości (2010 rok)

Roczne sprawozdanie w sprawie ilości wprowadzonego, zebranego oraz przetworzonego zużytego sprzętu (2010 rok)

Lp.	Nazwa grupy wprowadzonego sprzętu, z którego powstał zużyty sprzęt	Całkowita masa wprowadzonego sprzętu	Masa zebranego zużytego sprzętu		Masa zużytego sprzętu z innych źródeł niż gospodarstwa domowe	Masa zużytego sprzętu przetworzonego w kraju	Masa zużytego sprzętu przetworzonego w innych państwach członkowskich	Masa zużytego sprzętu przetworzonego poza Unią Europejską
			z gospodarstw domowych	z gospodarstw domowe				
[kg]								
1	2	3	4	5	6	7	8	
1	Wielkogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego	242 595 880,41	52 949 172,80	1 278 770,85	53 204 221,40	0	0	0
2	Małogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego	42 928 221,84	8 368 775,93	376 454,15	8 865 873,80	0	0	0
3	Sprzęt teleinformatyczny i telekomunikacyjny	52 004 504,23	16 271 164,33	1 811 085,07	13 693 544,16	0	0	0
4	Sprzęt audiowizualny	54 018 634,16	14 523 561,57	350 131,79	13 993 761,60	0	0	0
5	Sprzęt oświetleniowy rodzaje: 2 - 5	4 243 599,74	1 993 601,59	193 935,74	1 945 627,20	0	0	0
	Sprzęt oświetleniowy rodzaje: 1 i 6	26 913 471,77	3 169 527,50	545 805,72	3 352 376,18	0	0	0
6	Narzędzie elektryczne i elektroniczne, z wyjątkiem wielkogabarytowych, stacjonarnych narzędzi przemysłowych	45 709 879,73	7 507 999,66	373 351,40	6 605 332,40	0	0	0
7	Zabawki, sprzęt rekreacyjny i sportowy	7 300 278,82	1 396 385,11	173 073,20	1 498 172,40	0	0	0
8	Przyrządy medyczne, z wyjątkiem wszystkich wszczepianych i skażonych produktów	4 179 198,55	85 584,49	161 644,64	163 054,80	0	0	0
9	Przyrządy do nadzoru i kontroli	4 778 495,96	291 965,22	274 236,69	340 685,10	0	0	0
10	Automaty do wydawania	2 436 145,57	0	149 952,70	27 200,00	0	0	0
Ogółem		487 108 310,78	106 557 738,20	5 688 441,95	103 689 849,04	0	0	0

Załącznik 2

Roczne sprawozdanie z masy zużytego sprzętu poddanego odzyskowi i recyklingowi oraz użytego ponownie w całości (2010 rok)

Lp.	Nazwa grupy wprowadzonego sprzętu, z którego powstał zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny	Całkowita masa zużytego sprzętu poddanego procesowi odzysku innemu niż recykling		Osiągnięty poziom odzysku		Całkowita masa zużytego sprzętu poddanego procesowi recyklingu		Osiągnięty poziom recyklingu		Całkowita masa zużytego sprzętu użytego ponownie w całości
		[kg]	3	4	[%]	[kg]	5	6	[%]	
1	2									7
1	Wielkogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego	129 316,00		88,75		47 149 586,00		88,51		156 383,90
2	Małogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego	12 149,00		83,47		7 493 372,60		83,33		7 647,00
3	Sprzęt teleinformatyczny i telekomunikacyjny	849,00		82,98		8 630 229,30		82,97		145 814,10
4	Sprzęt audiowizualny	41 094,00		80,47		11 633 640,70		80,19		13 023,40
5	Sprzęt oświetleniowy rodzaje 2 – 5	0		92,67		3 500 958,00		92,67		0
	Sprzęt oświetleniowy rodzaje 1 i 6	115 756,00		89,62		2 101 456,00		85,05		254,00
6	Narzędzie elektryczne i elektroniczne, z wyjątkiem wielkogabarytowych, stacjonarnych narzędzi przemysłowych	17,00		83,19		5 890 105,20		83,18		16 618,50
7	Zabawki, sprzęt rekreacyjny i sportowy	3 190,00		88,26		1 341 446,40		88,07		116,00
8	Przyrządy medyczne, z wyjątkiem wszystkich wszczepianych i skażonych produktów	152,00		81,04		95 535,70		80,91		74,00
9	Przyrządy do nadzoru i kontroli	0,00		84,94		309 671,30		84,94		312,00
10	Automaty do wydawania	0,00		84,94		16 462,00		84,94		31,00
	Ogółem	302 523,00		—		88 162 463,20		—		340 273,90